FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

(Sede Kostituzzjonali)

IMĦALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM, l-Erbgħa, 27 ta' Diċembru, 2017

Rik. Nru. 75/17JRM

Jason **GALEA**

vs

L-AVUKAT ĠENERALI

Il-Qorti:

Dan huwa provvediment għall-finijiet tal-artikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni u tal-artikolu 4(2) tal-Kapitolu 319 tal-Liġijiet ta' Malta, wara talba li r-rikorrent ressaq b'rikors tiegħu tat-30 ta' Novembru, 2017[1], li fih u għar-raġunijiet minnu hemm imsemmija, huwa talab li, sakemm iddum tinstema' l-kawża li huwa fetaħ dwar ilment ta' ksur tal-jedd fundamentali għal smigħ xieraq, din il-Qorti "takkorda l-liberta' proviżorja sakemm ikun magħruf

[1] Paġġ. 40 – 44 tal-proċess

l-eżitu tal-proċeduri Kostituzzjonali u Konvenzjonali odjerni, u dan sabiex jiġu evitati leżjonijiet ġodda sakemm ikunu deċiżi dawn il-proċeduri";

Illi l-"liberta' proviżorja" li r-rikorrent qiegħed jitlob tirrigwarda l-ħelsien tiegħu mill-ħabs fejn qiegħed iservi sentenza li ngħatat mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali u li kienet konfermata mill-Qorti tal-Appell Kriminali;

Illi l-ilment tar-rikorrent dwar il-ksur tal-jeddijiet tiegħu jirrigwardaw sewwasew is-siwi tas-sentenzi msemmija;

Illi l-intimat wieġeb għal din it-talba fil-15 ta' Diċembru, 2017[2], permezz ta' tweġiba li biha u għar-raġunijiet hemm imsemmija, oġġezzjona għat-talba tar-rikorrent, minbarra li żied jgħid li ma tista' tingħata l-ebda "liberta' proviżorja" minn żamma fil-ħabs li tkun tirriżulta minn sentenza li tkun saret ġudikat;

Ikkunsidrat:

Illi din tar-rikorrent hija talba biex din il-Qorti tagħti provvediment provviżorju sakemm tkun qiegħda tinstema' din il-kawża li huwa fetaħ fl-20 ta' Settembru, 2017, biex jilmenta minn ksur tal-jedd tiegħu għal smigħ xieraq fi proċeduri meħuda kontrih mill-Pulizija Eżekuttiva quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali u li fihom kien instab ħati b'sentenza tas-26 ta' Settembru, 2016, u liema sentenza kienet riformata b'sentenza mogħtija fil-31 ta' Mejju, 2017, mill-Qorti tal-Appell Kriminali[3];

Illi bis-saħħa tal-imsemmija sentenzi, ir-rikorrent qiegħed jiskonta żmien ta' priġunerija effettiva;

Illi wara li ntemmu dawk il-proċeduri, ir-rikorrent fetaħ il-kawża dwar ilment ta' ksur ta' jedd fundamentali għal smigħ xieraq[4] għar-raġunijiet hemm imsemmija, b'mod partikolari billi jgħid li l-imsemmija Qrati ta' kompetenza kriminali "ma osservawx id-dettami proċedurali fir-rigward tal-ħtieġa li x-xhieda tkun assodata permezz ta' provi li jfornu 'korroborazzjoni' suffiċjenti u li s-sentenza tal-Qorti tal-Appell ġiet ibbażata fuq preżunzjoni kompletament errata";

---

[2] Paġġ. 48 – 50 tal-proċess
[3] App. Nru. 434/16EG
[4] Skond l-art 6(1) tal-Konvenzjoni

Illi r-rikorrent ressaq din it-talba wara li, fis-smigħ tal-każ fil-mertu ta' nhar l-20 ta' Novembru, 2017, ingħatat ix-xhieda ta' Eleno Galea, imressaq b'xhud mill-istess rikorrent;

Illi fir-rikors tiegħu ir-rikorrent qiegħed jitlob l-għoti tar-rimedju provviżorju minħabba li jqis li x-xhieda mogħtija mill-imsemmi Eleno Galea twaqqa' s-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali għaliex jgħid li dik ix-xhieda tikkonferma li l-imsemmija sentenza hija żbaljata;

Illi l-intimat jisħaq li t-talba ma jmisshiex tintlaqa' u li ma hemmx iċ-ċirkostanzi li fihom din il-Qorti għandha tagħti l-ordni provviżorju għall-ħelsien tar-rikorrent. B'mod partikolari jisħaq li x-xhieda ta' Eleno Galea ma twassalx għall-konklużjoni li jrid ir-rikorrent u wkoll għaliex l-għoti ta' rimedju provviżorju ma għandux jingħata b'leġġerezza fejn tkun ingħatat sentenza minn Qorti li tkun saret ġudikat, u qabel ma tkun tħassret l-istess sentenza;

Illi bħalma ngħad drabi oħrajn f'ċirkostanzi bħal din tallum[5], is-setgħat mogħtijin mil-liġi lil din il-Qorti f'kawżi ta' għamla Kostituzzjonali mhumiex imfissrin b'mod eżawrjenti f'xi dispożizzjoni partikolari, u r-rimedji li hija tista' tintalab tagħti huma mħollijin fid-diskrezzjoni tagħha fl-aħjar interess tal-ġustizzja u biex tagħmel ħaqq fejn meħtieġ;

Illi hija għandha s-setgħa tirregola l-proċedura tagħha u li tagħti dawk il-provvedimenti, kemm definittivi u kif ukoll interlokutorji, li tinqala' l-ħtieġa tagħhom waqt kull smigħ, sabiex jiggarantixxu li t-trattazzjoni tal-kwestjoni li tkun tressqet quddiemha bl-ebda mod ma tkun suġġetta għal pressjonijiet indebiti jew ħsara irriversibbli għal xi waħda mill-partijiet[6];

Illi l-miżuri provviżorji huma maħsuba biex iżommu milli ssir ħsara li ma tissewwiex lil vittma ta' ksur ta' jedd fundamentali b'tali mod li ma jsir xejn li jista' jxejjen jew inaqqas mill-awtorita' u l-effikaċja tas-sentenza li tingħata dwar l-istess ilment[7]. F'dan ir-rigward, biex jista' jingħata rimedju provviżorju, jeħtieġ li min jitolbu juri li hemm każ *prima facie* ta' ksur ta' jedd fundamentali u li n-nuqqas tal-għoti tal-miżura provviżorja sejra ġġib ħsara li ma titreġġax lura fil-każ tiegħu[8]. Għalhekk, mhuwiex biżżejjed li wieħed joqgħod biss fuq xi sitwazzjoni ipotetika jew li mhix ċerta li sseħħ. Minħabba f'hekk, l-għoti ta' provvediment proviżorju f'kawża ta' allegat ksur ta' jedd fundamentali jitlob li jintwerew ċirkostanzi eċċezzjonali li jagħmluh meħtieġ[9];

---

[5] P.A. (Kost.) MCH **30.5.2016** fil-kawża fl-ismijiet ***Trevor Bonniċi vs L-Avukat Ġenerali*** (provvediment dwar l-għoti ta' rimedju provviżorju f'ċirkostanzi li jixbhu l-każ tallum)
[6] Ara provvediment P.A. (Kost.) AJM **5.10.1999** fil-kawża fl-ismijiet ***Joseph Gauċi et vs Avukat Ġenerali et***
[7] Q.E.D.B. **6.2.2003** fil-kawża fl-ismijiet ***Mamatkulov et vs Turkija*** (Applik. Nru. 46837/99) § 110
[8] Van Dijk, van Hoof, van Rijn, Zwaak Theory & Practice of the European Convention on Human Rights (4th Edit, 2006) § 2.2.8.3, p. 113
[9] Deg P.A. (Kost.) AE **16.4.2014** fil-kawża fl-ismijiet ***Daniel Alexander Holmes vs Avukat Ġenerali et***

Illi huwa stabbilit ukoll li biex jinħalqu ċ-ċirkostanzi ħalli jingħata rimedju provviżorju, jeħtieġ jintwera wkoll minn min jitolbu li hemm ħsara imminenti li titlob it-teħid ta' provvediment bħal dak[10];

Illi għalkemm huwa minnu, kif jallega l-intimat, li l-għoti tal-provvediment provviżorju quddiem il-Qorti ta' Strasburgu taħt ir-regolament 39 tar-Regoli tal-Proċedura ta' dik il-Qorti jkun bosta drabi marbut ma' ksur ta' jedd taħt l-artikolu 2 jew l-artikolu 3 tal-Konvenzjoni[11], ma hemm l-ebda dispożizzjoni li tillimita l-għoti ta' provvediment bħal dak biss għall-imsemmija żewġ artikoli[12]. Kemm hu hekk, kien hemm każijiet fejn l-għoti ta' provvediment ingħata wkoll waqt proċeduri li kienu jirrigwardaw ukoll ilment ta' ksur tal-artikolu 6 tal-istess Konvenzjoni[13];

Illi r-rimedju li r-rikorrent qiegħed jitlob f'dan il-każ mhuwiex it-twaqqif tas-smigħ tal-kawża, iżda l-ħelsien tiegħu miż-żamma f'detenzjoni tal-piena li qiegħed jiskonta bis-saħħa tas-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali li, min-naħa tagħha, irriformat sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali;

Illi l-Qorti tqis li, ladarba hemm sentenza li saret ġudikat, din għandha l-effett li tistabilixxi fatt aċċertat għaliex ir-regola f'kull ordinament li jissejjes fuq is-saltna tad-dritt hi li sentenza "*pro veritate habetur*". Tqis ukoll li sentenza tista' titwaqqa' biss b'sentenza oħra u mhux b'allegazzjoni dwar is-siwi tagħha, u sakemm ma tingħatax sentenza bħal dik, is-sentenza tibqa' tgħodd;

Illi l-Qorti ma jidhrilhiex li r-rikorrent taha raġunijiet tajbin biex iwassalha tħaddem id-diskrezzjoni tagħha li tagħti l-provvediment provviżorju li qiegħed jitlobha tagħti;

Illi fl-ewwel lok, ir-rikorrent qiegħed juri li r-raġuni li wasslitu biex iressaq din it-talba għall-għoti ta' rimedju provviżorju tissejjes kollha kemm hi fuq xhieda mogħtija fis-smigħ tal-kawża minn xhud imressaq minnu. Kif sewwa jgħid l-intimat, dik ix-xhieda ma twassalx, waħedha, li ssejjes l-ilment ta' ksur ta' jedd fundamentali, li huwa l-ilment ewlieni tal-kawża li l-Qorti għandha quddiemha. Minbarra dan, iċ-ċirkostanza tax-xhieda mogħtija ma jikkostitwix ċirkostanza partikolari li ġġib magħha t-tħaddim tar-rimedju provviżorju, kif tfisser aktar 'il fuq f'dan il-provvediment;

Illi terġa' u tgħid, waħda mit-talbiet ewlenin tar-rikorrent fil-każ tal-lum hija li din il-Qorti tordna t-tħassir tas-sentenza li, bis-saħħa tagħha,

---

[10] Kost. **25.9.2014** fil-kawża fl-ismijiet ***Federation of Estate Agents vs Direttur Ġenerali (Kompetizzjoni) et***
[11] Ara K Reid <u>*A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights*</u> (3rd Edit, 2007) § I.021, p. 20
[12] Ara P.A. (Kost.) JPG **14.12.2017** fil-kawża fl-ismijiet ***Mark Formosa vs Avukat Ġenerali***
[13] Ara Ordni *Interim* Q.E.D.B. **30.11.1999** fil-kawża ***Ocalan vs Turkija*** (Applik. 46221/99)

qiegħed miżmum il-ħabs. Bit-talba li qiegħed jagħmel f'dan ir-rikors għall-għoti ta' rimedju provviżorju, il-Qorti qiegħda effettivament tintalab tiddeċiedi l-mertu tal-imsemmija talba qabel ma l-każ għadu ġie trattat quddiemha;

Illi, fit-tielet lok, jidher li r-rikorrent ma jagħrafx iżomm f'moħħu li xogħol din il-Qorti fil-kompetenza tagħha li tistħarreġ l-ilment tiegħu ta' ksur ta' jedd fundamentali għal smigħ xieraq mhijiex dik li tistħarreġ is-siwi tar-raġunament tal-Qrati ta' kompetenza kriminali, imma dik li tara jekk fit-tmexxija tal-każ kontra r-rikorrent quddiem dawk il-Qrati tħarsux il-jeddijiet tiegħu li jingħata smigħ xieraq. Bix-xhieda waħedha ta' Eleno Galea l-Qorti ma tistax issib li seħħ xi ksur ta' dak il-jedd fundamentali, jew li qed isir ksur tal-jedd bil-fatt li r-rikorrent għadu jiskonta l-piena inflitta minn dawk il-Qrati;

Illi hawn ukoll il-Qorti għadha ma kellhiex il-benefiċċju tat-trattazzjoni tal-kwestjoni fil-mertu mill-partijiet dwar dan l-ilment. Imma sewwasew dak l-ilment inissel raġunament ieħor ta' sura proċedurali: jiġifieri, li huwa prinċipju stabilit li, wkoll kieku jeżisti r-rimedju tar-ritrattazzjoni (fil-qasam kriminali) fis-sistema proċedurali f'Malta, il-fatt li persuna titlob ir-ritrattazzjoni ma jwaqqafx b'daqshekk biss l-eżekuzzjoni tas-sentenza li tagħha jintalab it-tħassir u t-trattazzjoni mill-ġdid tal-kawża li fiha tkun ingħatat;

Illi r-rikorrent ma ta lil din il-Qorti l-ebda raġuni oħra minn dawk imsemmija hawn fuq għalfejn il-miżura minnu mitluba għandha tintlaqa' f'dan l-istadju tal-kawża. U l-Qorti ma qiegħda tara l-ebda ċirkostanza li toħroġ mill-atti tal-kawża li twassalha biex tagħti dak ir-rimedju f'dan l-istadju bikri tagħha;

Illi għaldaqstant, qiegħda taqta' u tiddeċiedi billi:

Tiċħad it-talba tar-rikorrent għall-ordni tal-iskarċerazzjoni tiegħu minħabba li ma jeżistux il-kundizzjonijiet li jwasslu għal dan.

Onor. Joseph R. Micallef LL.D.,
Imħallef

27 ta' Diċembru, 2017